

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VIKTORŮV MNOHOČLEN

Popis aktivity	
Žáci provádějí zadané úkoly s mnohočleny.	
Předpokládané znalosti	
Početní operace s mnohočleny. Hodnota mnohočlenu.	
Potřebné pomůcky	
Psací potřeby, pracovní list pro žáka	
Zadání	
Viktor na tabuli upravoval výraz $\frac{x}{x-1} - \frac{x+1}{x}$ a dospěl k výsledku $x+1$. Pak provedl kontrolu pro $x=2$ dosazením do zadaného výrazu a do svého výsledku. V obou případech mu vyšlo totéž číslo. Radoval se, že mu kontrola vyšla, ale tu se přihlásila spolužačka Alžběta, že Viktorovo ověření nezaručuje správný výsledek. Proveď výpočet a zdůvodni, zda Viktorovo ověření je zárukou správnosti výsledku.	
Možný postup řešení, metodické poznámky	
Upravíme daný výraz: $\frac{\frac{x}{x-1} - \frac{x+1}{x}}{\frac{x}{x+1} - \frac{x-1}{x}} = \frac{x^2 - (x+1) \cdot (x-1)}{x \cdot (x-1)} : \frac{x^2 - (x-1) \cdot (x+1)}{x \cdot (x+1)} = \frac{x^2 - (x^2 - 1)}{x \cdot (x-1)} \cdot \frac{x \cdot (x+1)}{x^2 - (x^2 - 1)} = \frac{x+1}{x-1}$ Hodnota výrazu je pro všechna $x \in \mathbb{R} - \{-1; 0; 1\}$ rovna $\frac{x+1}{x-1}$. Hodnota zadaného výrazu pro $x=2$ je: $\frac{\frac{x}{x-1} - \frac{x+1}{x}}{\frac{x}{x+1} - \frac{x-1}{x}} = \frac{\frac{2}{2-1} - \frac{2+1}{2}}{\frac{2}{2+1} - \frac{2-1}{2}} = \frac{2 - \frac{3}{2}}{\frac{2}{3} - \frac{1}{2}} = \frac{\frac{4-3}{2}}{\frac{4-3}{6}} = \frac{1}{2} \cdot \frac{6}{1} = 3$ Hodnota upraveného výrazu pro $x=2$ je: $\frac{x+1}{x-1} = \frac{2+1}{2-1} = 3$ Viktorovo ověření <u>není</u> zárukou správnosti výsledku. Hodnoty zadaného a upraveného výrazu se musí rovnat pro <u>všechny</u> hodnoty proměnné x, pro něž je daný výraz definován. Ověření pro $x=3$ by už totiž Viktorovi nevyšlo.	
Doplňkové aktivity	
Urči hodnotu výrazu zadaného i upraveného pro $x=-3$.	
Literatura	Archiv autora